

Za gospodarje

Maribor dne 5. aprila 1933.

Obdavčenje vozil.

(Konec.)

Ko je lastnik vozila v redu prijavil in plačal prijavno pristojbino, se mu izroči prometna knjižica, da gre na davčno upravo plačat

uporabno pristojbino,

ki znaša vsako leto:

1. za fижakarski (polfижakarski) voz z 2 konjema 100 Din,
2. za fижakarski (polfижakarski) voz z 1 konjem 50 Din,
3. za kolo (bicikelj) 20 Din.

To pristojbino plača vsak prijavitelj na davčni upravi v gotovini. Ako se vozilo med letom proda ali vzame iz rabe, davčna uprava ne vrne že plačane prijavne pristojbine.

Delno uporabno pristojbino

plača:

a) kupec, ki kupi vozilo med koledarskim letom, in sicer za tekoče in za prihodnja tromesečja po eno četrtino uporabne pristojbine, ki je predpisana za dotično vozilo, n. pr. dne 5. 5. 1933 kupim novo kolo. V 15 dneh po nakupu je kupec kolo prijavil in plačal 5 Din prijavne pristojbine, dočim je uporabno pristojbino plačal le za drugo, tretje in četrto četrtletje trikrat po 5 Din, skupno torej 15 Din. Kupec je torej plačal prijavno in uporabno pristojbino v skupnem znesku 20 Din, torej za 5 Din manj, ker ni eno četrtletje rabil kolesa.

b) Vsak lastnik za ona vozila, ki so pri javnem oblastvu vpisana in rabljena od 1. 1. 1932 dalje že 7 let, in sicer polovico uporabne pristojbine. S tem delnim plačilom uporabne pristojbine se bo mogoče okoristiti šele 1. 1. 1939.

Oproščena so uporabna pristojbina

vsa vozila, ki so vzeta iz rabe. Ta vozila so pod plombo srezkega načelstva.

Kazni glede uporabne pristojbine

Izreka pristojna davčna uprava

S tem, da je plačana uporabna in prijavna pristojbina, pa prijavljenega vozila lastnik še ne sme rabiti, marveč mora dati za uporabo srezko načelstvo

posebno odobritev,

ko je prijavitelj prinesel istočasno s potrdilom o plačani uporabni pristojbini tudi potrdilo o plačanih davkih. Šele ta posebna odobritev, ki je zabeležena v prometni knjižici, upravičuje do rabe vozila. Poleg posebne odobritve v prometni knjižici, dobi vsako vozilo svojo številko,

prometno tablico,

za kar bo treba zopet plačati gotovo odškodnino, najbrže kakih 5 Din.

Odobritev velja za vsako vozilo posebej in velja samo za vozilo, za katero je izdano, torej se odobritve ne more prenesti na drugo enakovrstno vozilo.

To odobritev, ki je v prometni knjižici, mora imeti vsak lastnik vozila vedno pri sebi, sicer ga srezko načelstvo kaznuje za vsak primer z zneskom 100 Din. Pritožba je dopustna v 15 dneh na finravnateljstvo.

Načelo je tedaj, da sploh ne more nikdo rabiti pristojbinam podvrženega vozila, kdor istega ni prijavil, plačal prijavne in uporabne pristojbine ter nato dobil posebne odobritve za uporabo.

Ako hoče lastnik, da se uporabno vozilo vzame iz prometa, da bi mu ne bilo treba več plačevati uporabne pristojbine, ker predvidoma v tem koledarskem letu, ali pa tudi za dalje časa sploh ne bo rabil tega vozila, mora napraviti prošnjo na srezko načelstvo, da se vzame dotično

porabno vozilo iz prometa.

Prošnji mora priložiti prometno knjižico. Za to prošnjo mora prosilec plačati isto pristojbino, kakor za prijavo samo, torej za fижakarski (polfижakarski) voz 25 Din in za kolo 5 Din. Tako vozilo se zaplombira v 24 urah, ko se ugodí prošnji.

Kadar hoče lastnik zaplombiranega vozila doseči, da se plomba uniči, mora zaprositi, da se sname

plomba iz plombiranega vozila.

Ta prošnja nadomešča siceršnjo prijavo in je treba na prošnjo plačati spredaj navedeno prijavno pristojbino.

Predno se plomba sname, mora lastnik plačati uporabno pristojbino, ako za to leto še ni plačana, in sicer v tem slučaju za tekoče in prihodnja tromesečja, in sicer za vsako eno četrtno celoletne uporabne pristojbine. Ako je bila pa uporabna taksa za to leto že plačana, se ista ne plača znova. N. pr. lastnik kolesa si je zlomil 21. 12. 1933 nogo; zdravniki so izjavili, da ne bo mogel hoditi najmanj 7 mesecev. Radi tega bo zaprosil pri srezkem načelstvu še isti dan, naj se kolo vzame iz prometa. Za to prošnjo bo plačal 5 Din kolekovine. Ako bi lastnik ozdravel in bi hotel kolo rabiti kimovca 1934, bo 1. 9. 1934 zaprosil pri srezkem načelstvu, naj se sname plomba iz plombiranega kolesa. Plačati bo moral kolek na prošnjo za 5 Din, uporabno pristojbino pa bo moral plačati le za tretje in četrto četrletje, to je dvakrat po 5 Din, je skupaj 10 Din. Prijavna in uporabna pristojbina bi znašala za takega lastnika v tem letu le 15 Din. Seveda so omenjene razlike bolj vidne in višje pri onih vozilih, za katere je treba plačati višjo uporabno pristojbino.

Ta zakon z dne 25. 3. 1932 je izglasovala narodna skupščina in senat, v katerem so poslanci iz Slovenije. Prepričani smo, da so svojo poslansko in senatorsko dolžnost, namreč da so se dotičnih sej in glasovanj polnoštevilno udeležili, točno izpolnili. Od slovenskih poslancev sta v vladi gospoda dr. Kramer Albert in Pucelj Ivan, ki sta zakon tudi podpisala.

Kolikor bi ta sestavek ne zadostoval, se vsak bralec »Slovenskega gospodarja« lahko obrne po nova pojasnila, ki mu jih bomo dali rade volje.

★

Zadružnost, reg. pom. blag. v Mariboru.

V četrtek dne 30. marca t. l. je imela Zadružnost, registrirana pomožna bla-

gajna v Mariboru, svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število delegatov in drugih članov.

Iz poročila načelstva je bilo razvidno, da je »Zadružnost« edina registrirana pomožna blagajna v Dravski banovini in v državi sploh, ki ima uvedeno za svoje zavarovance varno zavarovalno-tehnično pozavarovanje. Vsi člani Zadružnosti so pozavarovani pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, prvem in največjem slovenskem zavarovalnem zavodu. Vse zavarovanje Zadružnosti je vestno in točno, premije zavarovancev so kar najbolj varne.

Iz računskega zaključka Zadružnosti za leto 1932 posnamemo, da je imela ta ustanova leta 1932 Din 4.254.613,06 denarnega prometa, dočim je bil denarni promet leta 1930 samo Din 432.443,74 in leta 1931 Din 1.610.560,78. Aktiva so znašala ob koncu leta 1932 Din 480.203,52. »Zadružnost« posluje kljub zavarovalno-tehničnemu knjigovodstvu in kljub osnovanemu poslovanju leta 1932 z zelo majhnimi upravnimi stroški. Načelstvo skrbi za to, da zavarovanci niso obremenjeni s prav nobenim izdatkom, ki ni neobhodno potreben.

Leta 1932 je pristopilo ne glede na sedanje splošno pomanjkanje denarja in druge težave časa 806 novih članov. — Umrlo je vsega skupaj 167 članov, kar znaša 4,77% umrljivosti, kateri odstotek je popolnoma normalen in odgovarja pristopni starosti zavarovancev. Posmrtnin je izplačala »Zadružnost« v l. 1932 Din 618.577,75 in je bilo s tem pomagano mnogim zavarovancem. Vseh članov je bilo ob koncu leta 1932 — 4555.

Pri volitvah je bilo izvoljeno dosedanje načelstvo, ki mu je izrekel občni zbor priznanje in zahvalo za vestno in včasih trudapolno delo. Vsi organi »Zadružnosti« jamčijo, da bo ustanova delovala še v naprej v zadovoljstvo vseh svojih zavarovancev kar najbolj vestno, nepristransko, pošteno in točno.

Glede na to, da je »Zadružnost«, ki je bila ustanovljena sicer že leta 1929 kot »Zadružna samopomoč«, med ljudstvom še manj znana, ker pač dela bolj tiho, priporočamo vsem svojim naročnikom in čitateljem, da se tudi sami zanimajo za delovanje »Zadružnosti« in da postanejo njeni člani. Vsak, ki hoče zadevno

natančnejših pojasnil, naj se obrne pismo ali osebno na načelstvo Zadrugnosti, reg. pom. blag. v Mariboru, Orožnova ulica 8, kjer bo dobil brezplačno potrebne podatke.

Ljudski pravnik.

Trojanje odgovornosti za hibo pri živini. Zastaranje odškodninskega zahtevka. C. M. M. S. P. pri R. — Pred 6 leti ste prodali par juncev. Čez 14 dni po nakupu Vas je kupec obvestil, da je en junec bolan, vsled česar je zahteval, da vzamete nazaj oba junca in da vrnete kupnino. Na kupčevo zahtevo je okrajni živinozdravnik pregledal junca in ugotovil, da ima junec staro neozdravljivo bolezen. Dva dni po pregledu je bolni junec poginil. Vi ste nato vzeli drugega junca nazaj in vrnili kupnino. Letos januarja Vas je kupec opomnil na plačilo zneska 150 Din; mislite, da so to stroški živinozdravnika za pregled bolnega junca. Vprašate, če ima kupec pravico terjati omenjeni znesek po 6 letih, ko Vas med tem časom ni nikdar niti opominjal. — Za stroške živinozdravniškega pregleda bolnega junca ste bili na vsak način odgovorni in bi morali ta znesek plačati. Ker je ta znesek plačal nasprotnik živinozdravniku, ima proti Vam navadno odškodninsko terjatev, ki pa je v zmislu zakonitih določil zastarala v 3 letih od dne, ko je nasprotnik zvedel za nastalo škodo. Ker po Vaši informaciji Vi terjatve oziroma svojega dolga niste nikdar med 6 leti priznali, niste dolžni tega zneska sedaj plačati, ker je nasprotnikova terjatev zastarala.

Izterjanje stroškov za vzdrževanje otrok. K. F. V. p. P. — Na reji ste imeli 4 otroke 3 mesece za dogovorjeni znesek 600 Din mesečno. Mati teh otrok Vam je doslej plačala samo 1300 Din, tako da Vam dolguje še 1100 Din. Vprašate, če morate zahtevati, da se ji vzame nekaj pokojnine ter se Vam to šteje na prejšnji račun. — Ako Vam mati otrok, ki ste jih imeli v reji, ne plača zneska Din 1100 zlepega, jo morate tožiti pri sodišču njenega domovališča. Ko bo obsojena, boste morali napraviti izvršbo na njeno pokojnino in Vam bo nato pristojna oblast nakazovala zarubljeno pokojnino, seveda samo v mejah, kolikor je

to po zakonu dopuščeno. Svoj denar boste z rubežjo pokojnine dobili po ohi vrsti, po kateri je bila pokojnina za Vas zarubljena.

Izdelovanje smučk. G. F. V. L. — Vi vprašate, ali je izdelovanje smučk rokodelska ali svobodna obrt. — Po našem mnenju je za izgotavljanje smučk prav tako potrebno gotovo strokovno znanje, kakor za izvrševanje ostalih rokodelskih obrti. Zakon sicer izrecno nikjer ne našteva med rokodelskimi obrti izdelovanje smučk, vendar pa bo izdelovanje istih spadalo skoraj gotovo v izvrševanje mizarske ali strgarske obrti. Da bi pa vsakdo brez vsakega znanja izdeloval smučke, je po našem mnenju izključeno. Obrnite se tozadevno na srezko načelstvo kot obrtno oblast, kjer boste zvedeli vse potrebno.

Zaščita kmeta pred odvetniškimi stroški. Š. J. V. p. K. — Leta 1931 ste zidali hleve in ste pri raznih trgovcih kupovali blago in material na upanje, ste pa mislili, da boste dolgove plačali, ko boste prodali živino. Ker so cene živini padle, niste mogli plačati dolgov. Upniki so svoje terjatve iztožili in gnali posestvo na dražbo. Stroškov ste morali plačati 400 Din in se Vam čudno zdi, da smejo odvetniki tako stiskati ubogega kmeta. Kasneje Vas je odvetnik opomnil na plačilo zneska 1400 Din in računal za ta opomin 100 Din. — Vprašate, kako boste preprečili, da Vam odvetnik ne bo delal nadaljnjih stroškov. Zadolžiti se je lahko, a težje je dolgove odplačevati. Pričujete se nad odvetniškimi stroški, ki so nastali vsled neplačila Vaših dolgov. Odvetniki pomagajo upnikom, da pridejo do svojega denarja. Za to izvršeno posredovanje in delo pa mora plačati odškodnino oni, ki je sodno iztoženje povzročil. Kakor vsako drugo delo, tako je treba plačati tudi odvetniško delo. Ako se hočete vseh stroškov pri odvetniku in sodišču otresti, Vam prav prijateljsko svetujemo, da vse svoje dolgove kar najhitreje poravnate. Na ta način Vam ne bo treba za nikogar plačevati in boste v tem oziru brez skrbi. Na vsak način pa se nam zdi tudi zelo čudno, da Vam je odvetnik samo za opomin računal 100 Din. Ako dolgujete v resnici znesek 1400 Din in ako ni imel odvetnik kakega posebnega dela, mu

plačajte dolgovani znesek in stroške opomina v znesku 40 Din, kar je po našem mnenju popolnoma primeren znesek.

Dolžnost plačevanja tujih dolgov. J. M. G. Že 24 let imate pri sebi svojega sorodnika, ki dela razne dolgove in je pred kratkim vzel na upanje in brez Vase vednosti in dovoljenja čevlje. Sedaj pa terjajo Vas in groze s tožbo. Vprašate, če morate plačati, ker je sorodniku prav tako ime, kakor Vam. — Vsakdo, ki je polnoleten, odgovarja sam za svoje dolgove. Vam ni treba ničesar plačati, ker niste dali nikomur naročila, naj izroči čevlje Vašemu sorodniku. Seveda boste morali v morebitni pravdi ugovarjati, da niste Vi ničesar kupili, niti kdo drugi na Vaš račun ali na Vašo odgovornost. Nato bo nasprotnik moral dokazati, da ste naročili Vi osebno, ali pa da je šlo na Vaš račun. Ako je bilo tako, kakor pravite Vi, ste lahko brez skrbi in mirno čakate na tožbo.

Vrnitev dolga. V. A. Žr. p. K. — Svojemu bratu dolgujete 12.500 Din; na račun tega dolga ste bratu izročili hranilno knjižico za znesek Din 7500, tako da dolgujete še znesek 5000 Din. Ker vsled sedanje krize ne morete plačati dolga, Vam grozi s tožbo. Želite nasveta, kaj napraviti. — Ako ne morete dobiti nikjer gotovine in Vaš brat noče ali pa ne more čakati še nadalje na izplačilo zneska 5000 Din, je najbolje, da dovolite bratu za dolgovani znesek vknjižbo na svoje posestvo, seveda če je brat s to ureditvijo zadovoljen. Z vknjižbo Vam bodo nastali novi stroški, česar pa ne morete nikakor preprečiti. Le v tem slučaju, ako se s svojim bratom domenite, da Vas bo čakal na izplačilo nekaj časa, recimo par mesecev, ali morebiti eno ali dve leti, si prihranite vsakršne stroške.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 1. aprila 1933 so pripeljali špeharji 44 komadov zaklanih svinj in špeh tudi tako. Kmetje so pripeljali 18 špeh tudi tako. Kmetje so pripeljali 18 voz sena po 70 do 80 Din, 2 otave po 75 do 80 Din, 1 voz detelje po 85 Din, 2 pšenične slame po 55 do 60 Din, 3 voze

ržene slame po 55 Din, 2 voza ovsene slame po 60, 45 voz krompirja po 1 do 1.50, 2 voza čebule po 2—2.50, česen 8—10, zelje 2—3, kislo zelje 4, kislja repa 2, jabolka 2—6, suhe slive 6—10, celi orehi 5—6, luščeni orehi 20 do 24 Din. Kokoš 20 do 30 Din, piščanci 40 do 65 D, puran 60 do 80 Din, raca 20 do 30 Din. Smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 26 do 28 Din. Pšenica 1.25 do 2 Din, ječmen 1.50 Din, koruza 1.25 Din, oves 1 do 1.25 Din, proso 1.75 Din, ajdovo pšeno 5 Din, fižol 1.75 do 3 Din.

Mariborski živinski sejem 29. III. 1933.

Dogon: 11 konj, 9 bikov, 110 volov, 316 krav in 14 telet, skupno 460 glav. Prodanih je bilo 290 glav. Cene za 1 kg žive teže so bile naslednje: voli debeli 3.50 do 4.50 Din, poldebeli 2.50 do 3.25, voli za reje 2 do 2.75 Din, debele krave za klanje 2.25 do 3.50, klobasarice 1 do 1.50 D, molznice in breje 1.50 do 2.75, mlada živina 3.50 do 4.50, teleta 4 do 5 Din.

Mariborski svinjski sejem 31. III. 1933.

Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 131 svinj in 3 ovce. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov 140 do 160 Din, 3 do 4 mesece 230 do 380 Din, 5 do 7 mesecev 450 do 530 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 580 Din, 1 leto stari 700 do 800 Din. 1 kg žive teže 7.50 do 8 Din, mrtve teže 11.50 do 12 Din. Prodanih je bilo 113 svinj in 3 ovce. Cene svinjam so se nekoliko dvignile.

Cene mesu v Mariboru so bile: volovsko meso I 8 do 10 Din, II 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, tetelina I 10 do 14 Din, II 8 do 10 Din, sveža svinjina 8 do 16 Din 1 kg.

Zagrebski živinski sejem. Dogon večji. Cene neizpremenjene. Zelo živahna je bila kupčija s konji za Italijo. Za 1 kg žive teže so se trgovali: biki po 3 do 3.40, krave za klanje pa 2.50 do 3 D, krave za klobasarje po 2 do 2.20, junice za klanje po 3.50 do 3.75, voli I. po 4.50 4.75, II. po 3.70 do 4, pitane svinje po 9 do 9.50, nepitane po 7.50 do 8.25, konji za klanje po 1.25 do 1.50, teleta po 4.50 do 5 Din. Za 1 kg mrtve teže so se trgovale sremske zaklane svinje po 12 do 12.50 in zaklana teleta po 7 do 8 D. Krma detelja 60 do 75, otava 55 do 65, seno 50 do 65, slama za krmo 45 do 50 Din za 100 kg.